

Problema rucsacului 1/0. Rezolvare prin metoda branch and bound

Fiind date n obiecte fiecare cu o greutate si o valoare cunoscuta si un rucsac de capacitate W determinati setul de obiecte care pot fi incarcate in rucasac astfel incat sa se maximizeze valoarea lor.

Datele initiale ale problemei:

$N = 4, W = 16$

i	value[i]	weight[i]	Value[i]/weight[i]
1	40	2	20
2	30	5	6
3	50	10	5
4	10	5	2

Obiectele au fost ordonate descrescator dupa raportul $\text{value}[i]/\text{weight}[i]$ (valoarea pe unitate de greutate).

Pentru a determina daca un nod din arborele decizional este promitator vom initializa variabilele *totalweight* si *bound* cu greutatea si valoarea obiectelor deja incluse in rucasac si vom adauga apoi obiecte pana cand dam de un obiect a carui greutate ar face ca *totalweight* sa depaseasca W .

Pentru a calcula limita maxima a valorii luam o fractiune din acest obiect, atat cat permite spatiul ramas in rucsac si adaugam valoarea acestei fractiuni la valoarea variabilei *bound*. In acest fel *bound* devine o limita maxima a valorii ce poate fi obtinuta expandand acest nod.

Daca nodul pe care il expandam este la nivelul i iar nodul care ar duce la depasirea greutatii W este la nivelul k atunci avem:

$$\text{totalweight} = \text{weight} + \sum_{j=i+1}^{k-1} \text{weight}[j]$$

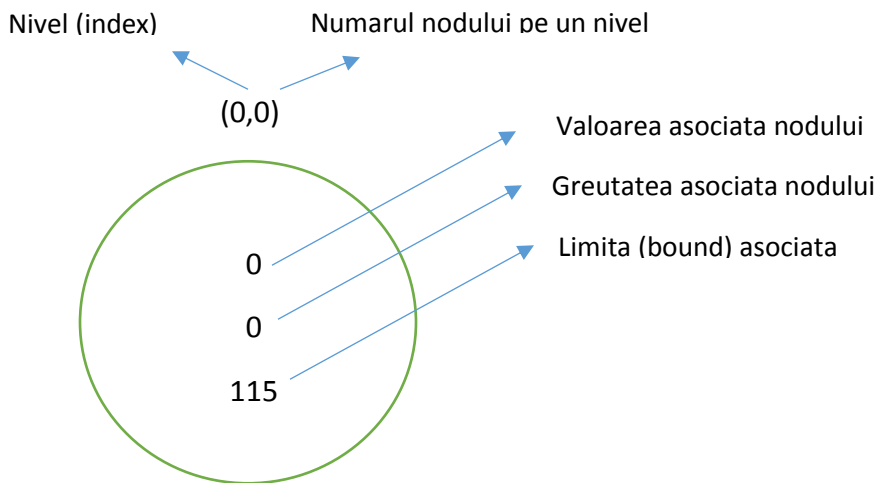
Si

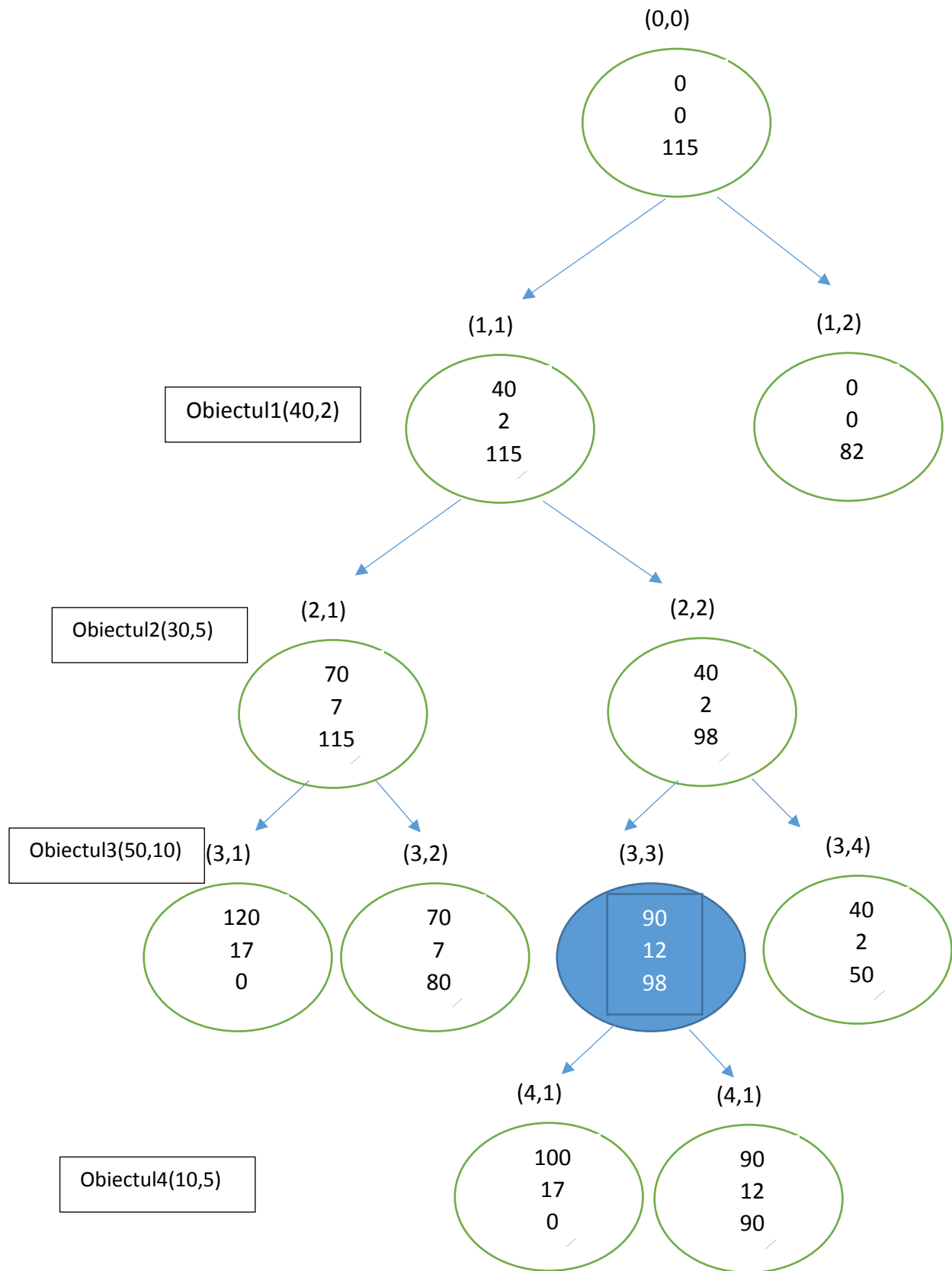
$$\text{bound} = \text{value} + \sum_{j=i+1}^{k-1} \text{value}[j] + (W - \text{totalweight}) \frac{\text{value}[k]}{\text{weight}[k]}$$

Un nod nu este promitator daca aceasta limita este mai mica decat *maxvalue*, adica valoarea celei mai bune solutii gasita pana la acest punct.

Vom adopta o strategie de tipul Best-First de vizitare a nodurilor arborelui de decizie. După vizitarea tuturor copiilor unui nod, dintre nodurile promitatoare vom vizita nodul cu cea mai mare limită a valorii. În acest fel putem ajunge la soluția optimă mai repede decât dacă am vizita toate nodurile promitatoare într-o ordine oarecare.

În figura de mai jos avem reprezentat arborele de decizie iar pentru fiecare nod avem specificate *value*, *weight* și *bound*. Ne vom referi la un nod prin nivelul lui (level) și poziția sa (din stânga) în arbore.

Pasii algoritmului:

1. Vizitam nodul (0, 0) (radacina).
2. Setam *value* si *weight* la 0 and 0.
3. Calculam *bound* si obtinem 115 ($= 40 + 30 + 5 * (16-7)$).
4. Setam *maxvalue* la 0.
5. Vizitam nodul (1, 1).
6. Calculam *value* si *weight* : 40 respectiv 2.
7. Deoarece $2 < 16$ iar $40 > 0$ setam *maxvalue* = 40.
8. Calculam *bound* = 115.
9. Vizitam nodul (1, 2).
10. Calculam *value* = 0 si *weight* = 0.
11. Calculam *bound* = 82 ($= 30 + 50 + 2 * (16 - 15)$).
12. Determinam nodul promitator cu cel mai mare *bound*
13. Alegem nodul (1, 1) deoarece $115 > 82$ si il vom expanda la pasul urmator.
14. Vizitam nodul (2, 1).
15. Calculam *value* = 70, *weight* = 7.
16. Deoarece $7 < 16$, si $70 > 40$ setam *maxvalue* = 70.
17. Calculam *bound* = 115.
18. Vizitam nodul (2, 2).
19. Calculam *value* = 40, *weight* = 2.
20. Calculam *bound* = 98 ($= 40 + 50 + (16-2)*2$).
21. Alegem nodul promitator cu cel mai mare *bound*.
22. Acesta este nodul (2, 1). Il vom expanda la pasul urmator.
23. Vizitam nodul (3, 1).
24. Calculam *value*=120, *weight*=17.
25. Acesta nu este admisibil deoarece $17 > 16$ Setam *bound* = 0.
26. Vizitam nodul (3, 2).
27. Calculam *value*=70, *weight*=7.
28. Calculam *bound* = 80.
29. Determinam nodul promitator cu cel mai mare *bound*.
30. Acesta este nodul (2, 2). Il vom expanda la pasul urmator.
31. Vizitam nodul (3, 3).
32. Calculam *value* = 90, *weight* = 12.
33. Deoarece $12 < 16$ si $90 > 70$, actualizam *maxvalue* = 90.
34. In acest moment nodurile (1, 2) si (3, 2) devin nepromitatoare deoarece valoarea *bound* (82 respectiv 80) este mai mica decat 90.
35. Calculam *bound* = 98 (pentru nodul (3,3)).
36. Vizitam nodul (3, 4).
37. Calculam *value* = 40, *weight* = 2.
38. Calculam *bound* = 50.
39. Determinam ca nu este nod promitator deoarece $50 < 90$ (valoarea actuala a lui *maxvalue*).
40. Determinam nodul promitator cu cea mai mare valoarea a lui *bound*.
41. Acesta este nodul (3, 3). Il vom expanda la pasul urmator.
42. Vizitam nodul (4, 1).

43. Calculam $value = 100$, $weight = 17$.
44. Determinam ca nu este nod promitator deoarece $17 > 16$. Setam $bound = 0$.
45. Vizitam nodul (4, 2).
46. Calculam $value = 90$, $weight = 12$.
47. Calculam $bound = 90$.
48. Determinam ca nu este nod promitator deoarece $90 \leq 90$ (valoarea curenta a lui $maxvalue$).

Observatie: chiar daca la fiecare pas expandam nodul cu cea mai mare valoare a lui $bound$, nu avem totusi nici o garantie ca acesta va conduce la solutia optimala. In exemplul nostru nodul (2,1) pare a fi mai bun decat nodul (2,2) dar totusi nodul (2,2) a condus la solutia optima.

Mai jos este prezentat pseudocodul pentru algoritmul branch and bound aplicat in cazul problemei rucsacului. Vom mentine lista nodurilor promitatoare intr-o structura de tip coada. Pentru a extrage din aceasta coada nodul cu valoarea bound cea mai mare (strategia best-first), elementele din coada vor fi sortate in ordine descrescatoare dupa valoarea bound.

```
void best_first_branch_and_bound (state_space_tree T, number& best) {
    queue Q;
    node u, v;

    initialize (Q);           // Initializam Q (coada goala)
    v = root of T;
    best = value(v);
    insert (Q, v);
    while (! isEmpty (Q)) {
        remove (Q, v);        // extragem nodul cu cea mai mare valoare bound
        if (bound (v) is better than best) // Verificam daca nodul este promitator
            for (each child u of v) {
                if (value(u) is better than best)
                    best = value (u);
                if (bound (u) is better than best)
                    insert (Q, u);
            }
    }
}
```

Un nod in arborele solutiilor va avea structura:

```
struct node {
    int level;
    int value;
    int weight;
    float bound;
};
```

Aici, $level$ este nivelul nodului in arbore (totodata, indexul nodului in vectorul cu obiecte), $value$ este valoarea totala a obiectelor incarcate in rucsac inclusiv obiectul din nodul curent, $weight$

greutatea totala a obiectelor incarcate in rucsac inclusiv obiectul din nodul curent iar *bound* este limita maxima a valorii ce se poate obtine expandand nodul curent.

Funcția *knapsack* de mai jos implementeaza algoritmul prezentat.

```
void knapsack(int n, int value[], int weight[],int W) {
    Queue Q;
    int maxvalue;
    node u, v;
    Initialize(Q);
    v.level = 0;
    v.value = 0;
    v.weight = 0;
    v.bound = bound(v); // nodul v va fi radacina arborelui
    maxvalue = 0;
    insert(Q, v);
    while (! isEmpty(Q)){
        remove(Q, v); //extrag nodul cu cel mai mare bound
        if (v.bound > maxvalue) { // verific daca este nod promitator
            u.level = v.level + 1; // nodul u va fi nodul copil care include
                                // urmatorul obiect
            u.weight = v.weight + w[u.level];
            u.value = v.value + value[u.level];
            if (u.weight <= W && u.value > maxvalue)
                maxvalue = u.value;
            u.bound = bound(u);
            if (u.bound > maxvalue)
                insert(Q, u);

            u.weight = v.weight; // nodul u va fi nodul copil care NU include
                                // urmatorul obiect

            u.value = v.value;
            u.bound = bound(u);
            if (u.bound > maxvalue)
                insert(Q, u);
        }
    }
    return maxvalue;
}
```

Funcția *bound(node u)* care calculeaza limita maxima a valorii ce se poate obtine plecand de la nodul u este:

```
float bound (node u){
    index j, k;
    int totweight;
    float result;

    if (u.weight >= W)
        return 0;
    else {
        result = u.value;
        j = u.level + 1;
        totweight = u.weight;
```

```
while (j <= n && totweight + weight[j] <= W){
    totweight = totweight + w[j];
    result = result + value[j];
    j++;
}
k = j;
if (k <=n)
    result = result + (W - totweight) * value[k] /weight[k];
return result;
}
}
```